

Colofon

Titel Mitigatie- en compensatieplan Safari Resort Beekse Bergen

Rapportnummer 10-004

Projectnummer ARC041

Contact



Schoolstraat 8,
6049 BN Herten

Postbus 14,
6040 AA Roermond

T 0475-395979
F 0475-317545

www.kragten.nl

Hambakenwetering 1,
5231 DD 's-Hertogenbosch

Postbus 2309,
5202 CH 's-Hertogenbosch

T 088-3366333
F 088-3366099

Opdrachtgever Libéma Exploitatie BV

Datum 01|2012

Status herziening - definitief



Inrichtingsplan compensatiepercelen Beekse Bergen

Opdrachtgever: Libéma Exploitatie BV
Projectnr: ARC041
Rapportnr: 12-001
Datum: 26-01-2012



Inrichtingsplan compensatiepercelen Beekse Bergen

© 2012 Kragten
Niets uit dit rapport mag
worden verveelvoudigd en/
of openbaar gemaakt door
middel van druk, fotokopie,
microfilm of op welke an-
dere wijze dan ook zonder
voorafgaande toestem-
ming van Kragten. Het is
tevens verboden informatie
en kennis verwerkt in dit
rapport ter beschikking te
stellen aan derden of op
andere wijze toe te passen
dan waaraan in de over-
eenkomst toestemming
wordt verleend.

Opdrachtgever: Libéma Exploitatie BV
Projectnr: ARC041
Rapportnr: 12-001
Datum: 26-01-2012

Paraaf:
(Paul van Zandvoort)



Inhoudsopgave

1	Inleiding	7
1.1	Aanleiding	7
1.2	Totstandkoming inrichtingsplan	7
1.3	Leeswijzer	7
2	Compensatielocaties	9
2.1	Ligging compensatielocaties	9
2.2	Invulling compensatieverplichting	9
3	Inrichting compensatiepercelen	11
3.1	Reeshof	13
3.2	Beekse Bergen (BBL-perceel en perceel Libéma)	15
3.3	De Logt	17
3.4	Nestven	21
3.5	Huis ter Heide	23

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Als gevolg van de geplande ontwikkeling van Safari Resort Beekse Bergen, in de gemeente Hilvarenbeek, bestaat er een compensatieplicht op grond van de Boswet en de Verordening Ruimte. Het Safari Resort is deels gepland binnen de Ecologische Hoofdstructuur, waarbij bos gekapt moet worden om ruimte te maken voor het resort.

Voor de ontwikkeling van het Safari Resort is een Provinciaal Inpassingsplan (Provincie Noord-Brabant, 2011) en een Mitigatie- en Compensatieplan opgesteld (Kragten, 2011). In deze beide plannen is opgenomen op welke wijze de compensatieverplichtingen zullen worden ingevuld, waarbij concrete compensatiepercelen zijn aangewezen en waarbij ook reeds globaal is aangeduid op welke wijze de percelen worden ingericht. Het voorliggend Inrichtingsplan Compensatiepercelen Beekse Bergen gaat nader in op de concrete inrichting van de percelen.

1.2 Totstandkoming inrichtingsplan

Het belangrijkste uitgangspunt voor het Inrichtingsplan Compensatiepercelen Beekse Bergen vormt het Provinciaal Inpassingsplan Beekse Bergen, met als bijlage hierbij het Mitigatie- en Compensatieplan Safari Resort Beekse Bergen. In het Provinciaal Inpassingsplan zijn ten aanzien van de compensatieverplichting de voorschriften gehanteerd zoals opgenomen in de Verordening Ruimte van de Provincie Noord-Brabant (EHS-compensatie) en de Boswet (boscompensatie).

Als gevolg van de realisatie van het Safari Resort Beekse Bergen zal ten zuiden van het bestaande Safaripark Beekse Bergen in totaal 22,4 ha EHS verloren gaan. Het aanwezige natuurdoeltype bestaat hier uit droog bos met productie. Dat betekent dat op grond van de Verordening Ruimte bij de compensatie rekening gehouden moet worden met een kwaliteitstoeslag van 2/3, zodat de compensatieverplichting 37,3 ha bedraagt. Vanuit de Boswet dient 22,4 ha boscompensatie plaats te vinden (één-op-één compensatie).

Wanneer binnen de EHS-compensatie bos wordt gerealiseerd, dan wordt hiermee gelijk voldaan aan de compensatieverplichting vanuit de Boswet. De EHS-compensatie kan daarnaast ook worden ingevuld met andere natuurdoeltypen dan het natuurdoeltype dat wordt aangetast (droog bos met productie), maar deze moeten van vergelijkbare kwaliteit zijn als het natuurdoeltype dat wordt aangetast. De Provincie Noord-Brabant dient goedkeuring te geven aan afwijkende natuurdoeltypen.

Ten behoeve van het Inrichtingsplan Compensatielocatie Beekse Bergen heeft diverse malen overleg plaatsgevonden met Natuurmonumenten, de toekomstig beheerder van het grootste deel van de compensatielocaties na inrichting. Ook heeft afstemming plaatsgevonden met Provincie Noord-Brabant.

1.3 Leeswijzer

Het Inrichtingsplan Compensatiepercelen Beekse Bergen bestaat uit drie delen:

- Compensatielocaties. Allereerst wordt de ligging van de compensatiepercelen aangegeven. Vervolgens wordt toegelicht op welke wijze de percelen bijdragen aan de invulling van de compensatieverplichting.
- Inrichting compensatielocaties. Per compensatielocatie wordt aangegeven welke inrichting wordt nagestreefd.
- Visualisatie inrichtingsplan. Per compensatielocatie is een visualisatie gemaakt van de voorgenomen inrichting van de compensatiepercelen.

Locatie	Ingebracht door	Inrichtingstype	Totale opp. (ha)	Waarvan in te zetten voor natuurcompensatie (ha)	Waarvan in te zetten voor boscompensatie (ha)
Beekse Bergen - BBL-perceel	Gemeente Tilburg	Bos	3,8	3,8	3,8
Beekse Bergen - perceel Libéma	Libéma	Bos	2,2	2,2	2,2
Nestven	Gemeente Hilvarenbeek	Heide, grasland	2,2	2,2	0
De Logt	Gemeente Tilburg	Grasland en houtsingels	26,4	26,4	0,5
De Logt	Gemeente Tilburg	Bos	2,7	0	2,7
Reeshof	Gemeente Tilburg	Bos	4,9	4,9	4,9
Huis ter Heide	Gemeente Tilburg	Bos	8,5	0	8,5
Totaal			50,7	39,5	22,6
Opgave				37,3	22,4

Tabel. 1 Overzicht natuurcompensatieverplichting Inpassingsplan en boscompensatie.

2 Compensatielocaties

Conform het Provinciaal Inpassingsplan Beekse Bergen wordt de compensatieverplichting vanuit het Safari Resort Beekse Bergen ingevuld op verschillende locaties binnen de gemeenten Tilburg, Hilvarenbeek, Oisterwijk en Oirschot. De gekozen locaties liggen allen binnen of grenzend aan de EHS en maken derhalve onderdeel uit van de ecologische structuur van de provincie.

2.1 Ligging compensatielocaties

De invulling van de EHS-compensatieverplichting vindt plaats op vier locaties (zie ook deel 3 van dit inrichtingsplan). Het gaat om de volgende locaties:

- Twee percelen ten noorden van Safaripark Beekse Bergen (BBL-perceel en perceel Libéma), binnen gemeente Tilburg.
- Eén perceel gelegen aan Landgoed Gorp en Rovert, ten oosten van het Nestven (gemeente Hilvarenbeek).
- Eén perceel ten westen van de Tilburgse wijk Reeshof, binnen gemeente Tilburg
- Diverse percelen bij landgoed De Logt, binnen gemeenten Oisterwijk en Oirschot.

In de inleiding is aangegeven, dat de compensatieverplichtingen vanuit de Verordening Ruimte en de Boswet gecombineerd kunnen worden: wordt nieuwe natuur gerealiseerd in de vorm van bos, dan geldt dit nieuwe bos zowel als invulling van de EHS-compensatieverplichting als van de boscompensatieverplichting. Aanvankelijk was dan ook het uitgangspunt om binnen compensatiepercelen zoveel mogelijk het natuurdoeltype bos te realiseren.

Uit overleg met Natuurmonumenten, dat de compensatielocatie De Logt zal beheren na de inrichting, bleek echter dat bosontwikkeling niet op alle percelen gewenst is. Ter plaatse van De Logt bestaan potenties voor andere natuurdoeltypen. Derhalve is gezocht naar andere, aanvullende percelen waar bos gerealiseerd kan worden, zodat voldaan kan worden aan de compensatieverplichting vanuit de Boswet. De resterende verplichting zal worden ingevuld op de volgende locaties:

- Eén perceel bij Landgoed De Logt, grenzend aan de percelen die worden ingezet voor EHS-compensatie (gemeente Oisterwijk).
- Drie percelen bij Landgoed Huis ter Heide, binnen gemeente Tilburg.

2.2 Invulling compensatieverplichting

Daar waar dit passend is, wordt binnen de EHS-compensatielocaties bos gerealiseerd. Indien andere natuurdoeltypen echter een grotere bijdrage kunnen leveren aan de natuurwaarden ter plekke, dan is hiervoor gekozen. Om te kunnen voldoen aan de compensatieverplichting vanuit de Boswet, zijn aanvullend op de EHS-compensatielocaties nog enkele andere percelen aangewezen voor inplant met bos. De wijze waarop de compensatieverplichting wordt ingevuld, is samengevat in de onderstaande tabel.

Uit tabel 1 volgt, dat met de gekozen compensatielocaties ruimschoots kan worden voldaan aan zowel de compensatieverplichting vanuit de Verordening Ruimte (EHS) als vanuit de Boswet. De gekozen inrichtingstypen zijn besproken met en goedgekeurd door Provincie Noord-Brabant.

3 Inrichting compensatiepercelen

Bij de keuze voor de inrichting van de compensatiepercelen is ernaar gestreefd deze inrichting zoveel mogelijk te laten aansluiten bij de aangrenzende of nabijgelegen natuurgebieden. Tevens is de historische situatie ter plekke in ogenschouw genomen, aangezien het historisch grondgebruik een indruk geeft van de oorspronkelijke milieu-omstandigheden. Voor de verschillende compensatielocaties wordt in dit hoofdstuk aangegeven op welke wijze de percelen zullen worden ingericht.



3.1 Reeshof

Oppervlakte: 4,9 hectare
(EHS- en boscompensatie)

Historische situatie

Het perceel ligt op de rand van het beekdal van de Donge en is lange tijd bijzonder nat. Natte heide gaat aanvankelijk over in een beekdalmoeras, later worden in het beekdal begreppelde hooilandjes in gebruik genomen.

Huidige situatie

De natte heide heeft plaats gemaakt voor de nieuwe wijk Reeshof. De Donge vormt de begrenzing van deze wijk. Het in te richten perceel ligt op de overgang naar agrarisch gebied.

Invulling

Het perceel wordt geheel ingeplant met bos en geldt zowel als invulling van de EHS-compensatieverplichting als van de boscompensatieverplichting. De ligging nabij de Donge zorgt voor relatief hoge grondwaterstanden. De soortkeuze is hier dan ook sterk op afgestemd. Het bos krijgt een gelaagde opbouw. Vanuit de randen van het perceel gaat een lage vegetatie via een zoom en mantel over in het 'boombos'. De bomen in het bos worden op vrij ruime afstand (circa 10-15 meter) geplant. Hierdoor treedt er veel licht het bos binnen, waardoor spontane vestiging van soorten, zowel kruiden, heesters als bomen wordt bevorderd en daarmee de ecologische waarde van het bos wordt vergroot. In het bos worden de volgende soorten in grote groepen geplant:

- Zomereik (op de hoogste delen)
- Zwarte els
- Zachte berk
- Gewone es
- Grauwe wilg
- Zoete kers

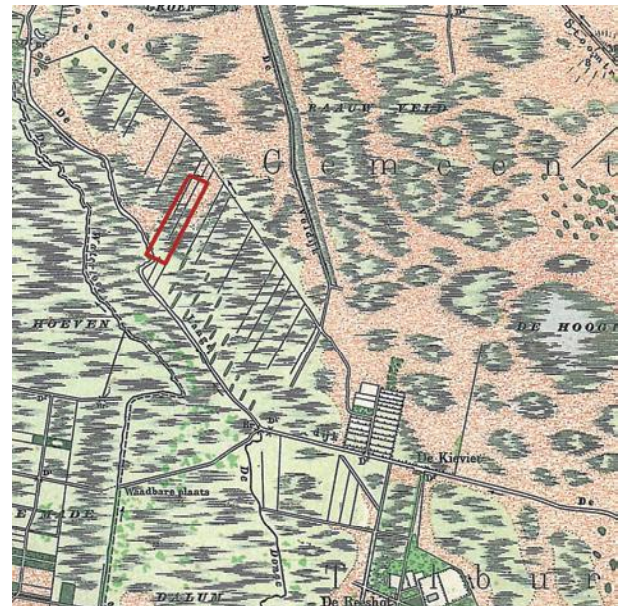
In de bosrand zal een aantal soorten worden aangeplant. Het overgrote deel van de bosrand mag zich spontaan ontwikkelen. Hierdoor zullen zich soorten vestigen die zich hier thuis voelen. Aan te planten soorten zijn:

- Hazelaar
- Vogelkers
- Eenstijlige meidoorn
- Gelderse roos

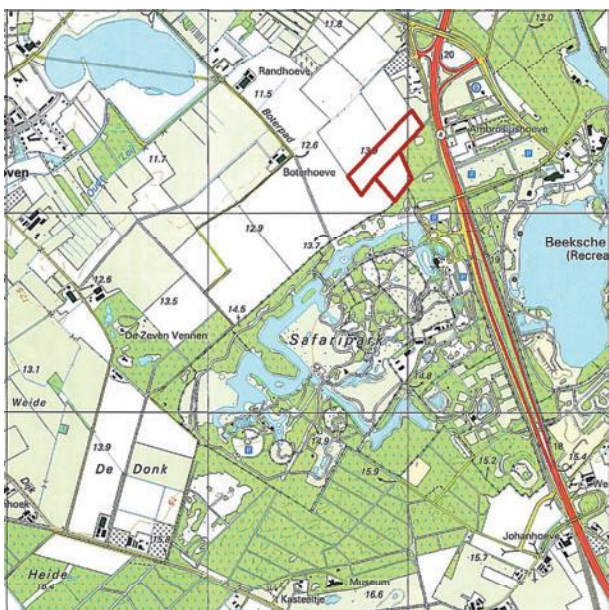
De gelaagde opbouw en de spontane ontwikkelingskansen voor het bos en de randzone zorgen voor een grote structuurvariatie en zijn daarmee aantrekkelijk voor tal van kleine diersoorten. Vogels, kleine zoogdieren, amfibieën en insecten vinden hier voedsel, schuilgelegenheid en voortplantingsmogelijkheden.

Beheer

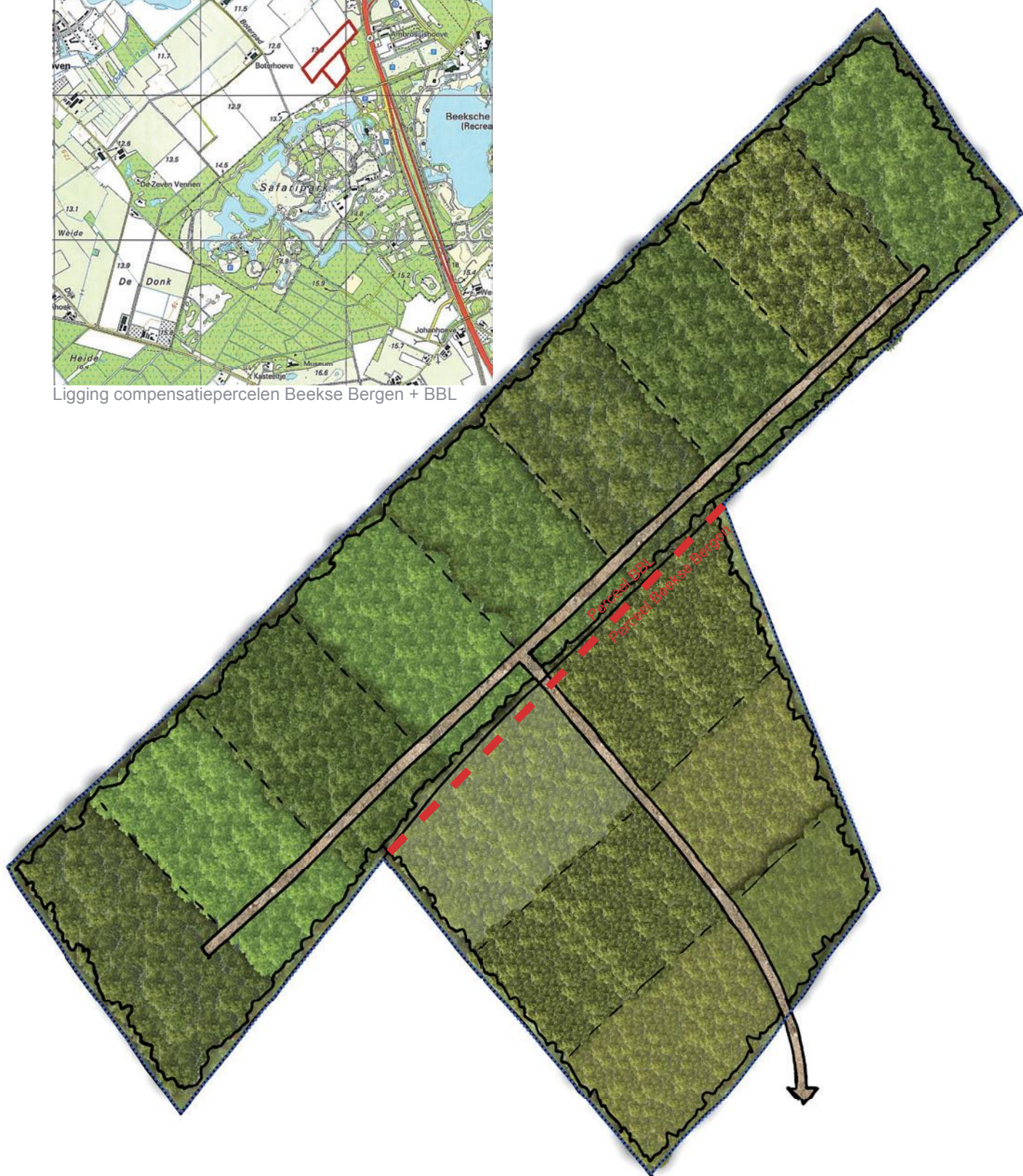
Een natuurlijke ontwikkeling staat binnen dit perceel voorop. Dat betekent dat in principe geen beheer wordt uitgevoerd. Na 10-15 jaar kan het nodig zijn het bos licht te dunnen, om voldoende structuurvariatie te behouden en het bos een meer gevarieerde leeftijdsopbouw te geven.



Historische situatie compensatieperceel Reeshof



Ligging compensatiepercelen Beekse Bergen + BBL



Inrichting compensatiepercelen compensatiepercelen Beekse Bergen + BBL (1:2.000)

3.2 Beekse Bergen (BBL-perceel en perceel Libéma)

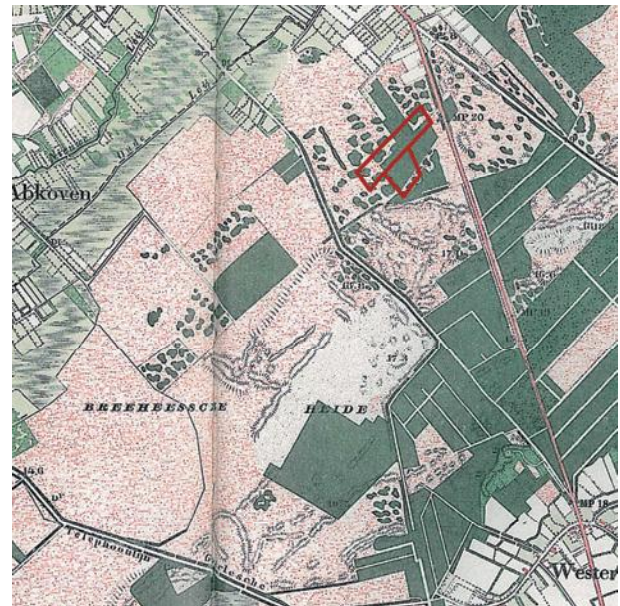
Oppervlakte: 6 hectare
(EHS- en boscompensatie)

Historische situatie

De percelen liggen op de hogere zandgrond van de Beekse Bergen, al ontbreken hier de typerende stuifduinen. De vegetatie bestaat uit heide. Rond het begin van de 20e eeuw wordt het gebied beplant met grove dennen, bedoeld voor de houtproductie en als stuthout voor de Limburgse mijnbouw.

Huidige situatie

Na de dennenaanplant is het plangebied omgezet naar akker. Het plangebied ligt ruim hoger dan het beekdal van de Oude Leij, maar heeft een hoge grondwaterstand.



Historische situatie compensatiepercelen Beekse Bergen
+ BBL

Invulling

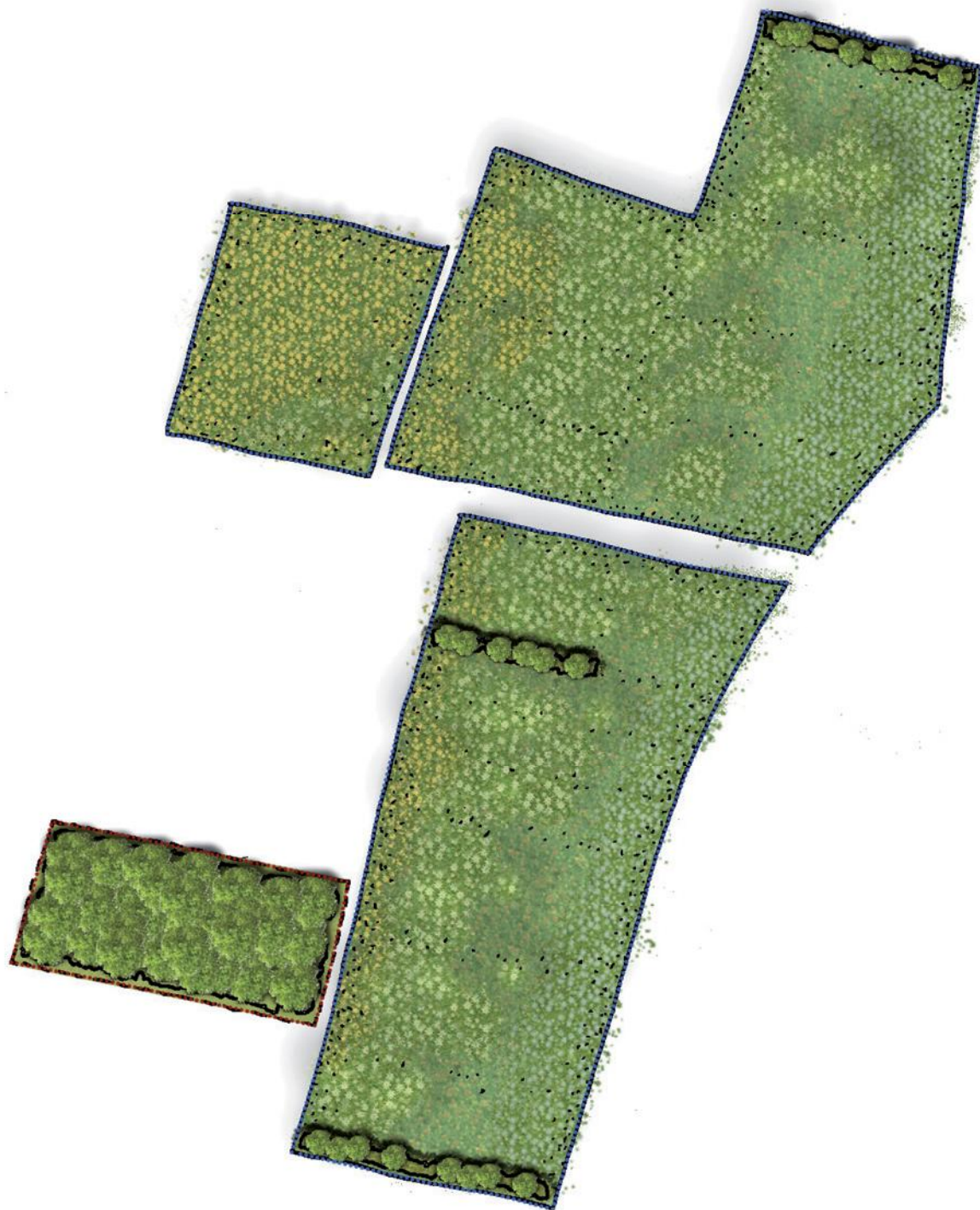
De beide percelen wordt geheel ingeplant met bos en gelden zowel als invulling van de EHS-compensatieverplichting als van de boscompensatieverplichting. Het bos zal worden aangelegd als productiebos, in verband met het 'telen' van voedsel voor de dieren in het safaripark. De bomen worden relatief dicht (5-10 meter) op elkaar geplant, omdat de bomen in verband met het hakhoutbeheer niet uit zullen groeien tot volwassen exemplaren (zie ook onder 'beheer'). De volgende soorten worden aangeplant:

- Ruwe berk
- Boswilg

De berken worden aan de 'hoge' zuidzijde van de percelen geplant, de wilgen aan de 'lage' noordzijde.

Beheer

Beide percelen worden verdeeld in blokken met een breedte van 50 meter. Er wordt gefaseerd 'geoogst' binnen de blokken, waardoor een soort hakhoutcultuur ontstaat. Door de bloksgewijze benadering ontstaat een gevarieerde leeftijdsopbouw in het bos met daardoor veel lichttoetreding. Het bos biedt, ondanks zijn productiefunctie en tamelijk monotone boomsoorten, kansen voor een gevarieerde onderbegroeiing van lage heesters, kruiden, grassen en mossen. Afhankelijk van de exacte behoefte, zal het gehele bos circa eens in de 10 jaar worden teruggezet. Hakhoutbeheer levert tevens een wisselende diversiteit aan broedvogels op (ruigtesoorten, struweelsoorten, bossoorten). Eenzelfde diversiteit ontstaat in plantensoorten (gras-, ruigte- en bossoorten). Kleine zoogdieren, reeën en amfibieën vinden schuilmogelijkheden. Dit alles op relatief kleine oppervlakte. Hoe ouder het hakhoutbos wordt (en dus hoe langer het daadwerkelijk als hakhout wordt beheerd), hoe ecologisch waardevoller het bos wordt.



Inrichting compensatiepercelen De Logt (1:5.000)

3.3 De Logt

Totale oppervlakte: 29,1 hectare. Hiervan wordt 26,4 ha ingezet voor invulling van de EHS-compensatieverplichting en 3,2 ha voor invulling van de bos-compensatieverplichting (0,5 ha voor beide).

Historische situatie

De Logt ligt op de overgang van de Kleine Oisterwijksche Heide naar de natte beemden van de Heiloo (zijbeek van de Beerze). In de jaren '20 van de vorige eeuw wordt het ontginningslandgoed Rozephoeve gesticht, met het doel het gebied te ontginnen en geschikt te maken voor landbouw

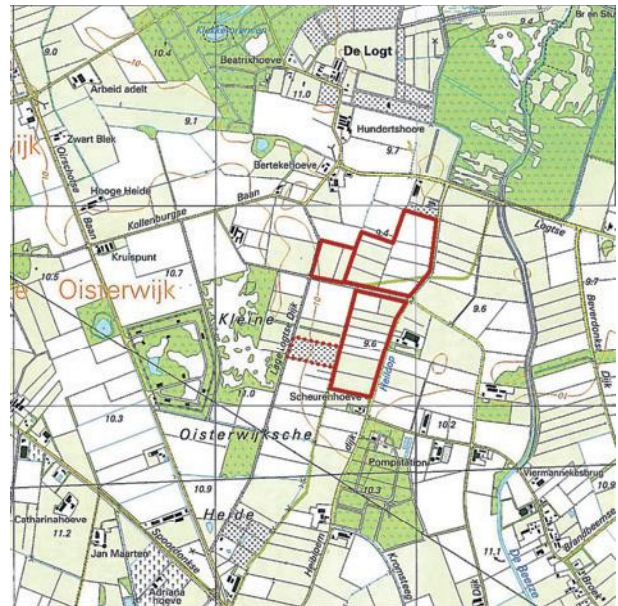
Huidige situatie

Het plangebied is nagenoeg geheel omgevormd naar landbouwgrond, zowel grasland, akker als boomkwekerij. De Heiloo is richting het oosten verplaatst. Aan de westkant grenst het gebied aan de restanten van de Kleine Oisterwijsche Heide. Door de vergaande ontwatering, heeft het gebied sterk te lijden onder verdroging.

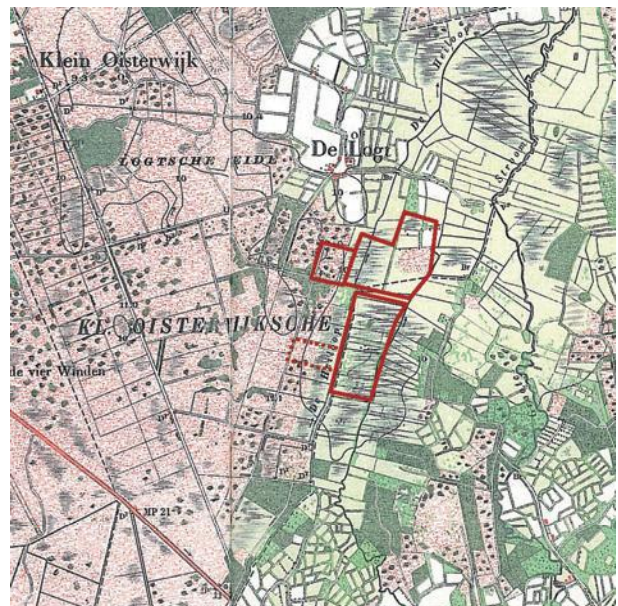
Invulling

Locatie De Logt vormt op dit moment een studiegebied voor Natuurmonumenten. Binnen het gebied bestaan potenties voor de ontwikkeling van schraalgraslanden. Door middel van fosfaatonderzoek zal onderzocht moeten worden of dit natuurdoeltype daadwerkelijk gerealiseerd kan worden en welke maatregelen hiervoor nodig zijn. Wanneer schraalgrasland hier, door het lange agrarisch gebruik, niet realiseerbaar blijkt, bestaat ter plaatse van het plangebied ook ruimte voor het creëren van een natuurlijker beekstelsel van de Beerze. Stroomafwaarts gelegen natuurgebieden kunnen hiervan profiteren.

De nagestreefde invulling van de natuurcompensatiepercelen (26,4 hectare) bestaat in eerste instantie uit schraalgrasland. Afhankelijk van fosfaatonderzoek wordt bepaald of afgraven van de bouwvoor nodig is, of dat uitmijning plaats kan vinden om de geschikte uitgangssituatie te creëren voor ontwikkeling van dit natuuroedotype. Vanuit de uitgangssituatie zal het grasland zich



Ligging compensatiepercelen De Logt



Historische situatie compensatiepercelen De Logt

spontaan kunnen ontwikkelen. In de omgeving zijn kleine schraalgraslanden aanwezig, van waaruit vestiging van plantensoorten kan plaatsvinden. Binnen het gebied zal microvariatie in de vegetatie te zien zijn tussen wat drogere en nattere, wat voedselrijkere en voedselarmere situaties.

Een drietal houtsingels (0,5 ha) binnen de schraalgraslanden verleent het gebied een kleinschaliger karakter en draagt daarnaast bij aan de invulling van de boscompensatieverplichting. De houtsingels worden circa 12 meter breed en krijgen een gelaagde opbouw: het schraalgrasland gaat via braamstruweel geleidelijk over in het struweel van de houtsingel. In het hart van de singel is ruimte voor bomen. De houtsingels worden aangeplant met:

- Zomereik
- Ruwe Berk
- Wilde appel
- Wilde peer
- Linde
- Lijsterbes
- Gewone vlier
- Sleedoorn
- Hazelaar
- Hondсроos

Natuurmonumenten beschikt daarnaast over een extra perceel aangrenzend aan het EHS-compensatiegebied De Logt. Het perceel heeft een omvang van circa 2,75 hectare en wordt geheel ingeplant met bos. Het perceel geldt derhalve als invulling van de bos-compensatieverplichting. Het gekozen bostype voor dit perceel sluit aan de aanwezige heide en zal bestaan uit een zomereiken-berkenbos. De bomen in het bos worden op vrij ruime afstand (circa 10-15 meter) geplant. Hierdoor treedt er veel licht het bos binnen, waardoor spontane vestiging van soorten, zowel kruiden, heesters als bomen wordt bevorderd en daarmee de ecologische waarde van het bos wordt vergroot. De volgende soorten worden aangeplant:

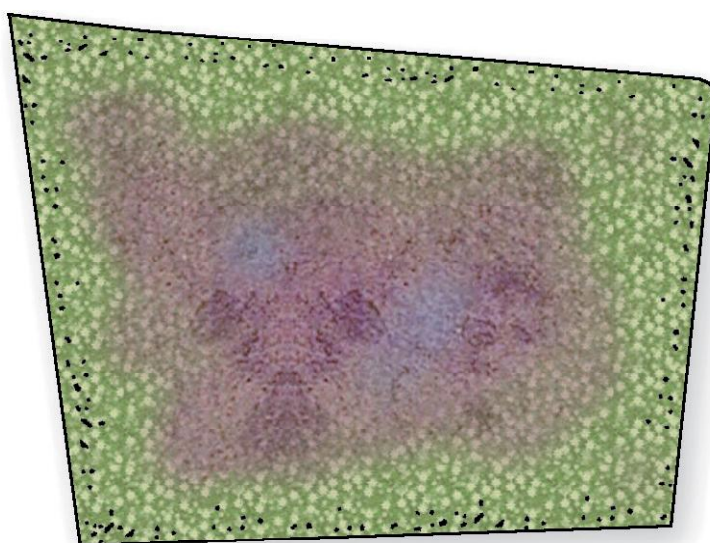
- Ruwe berk
- Zomereik
- Beuk
- Sporkehout (vuilboom)
- Lijsterbes

Beheer

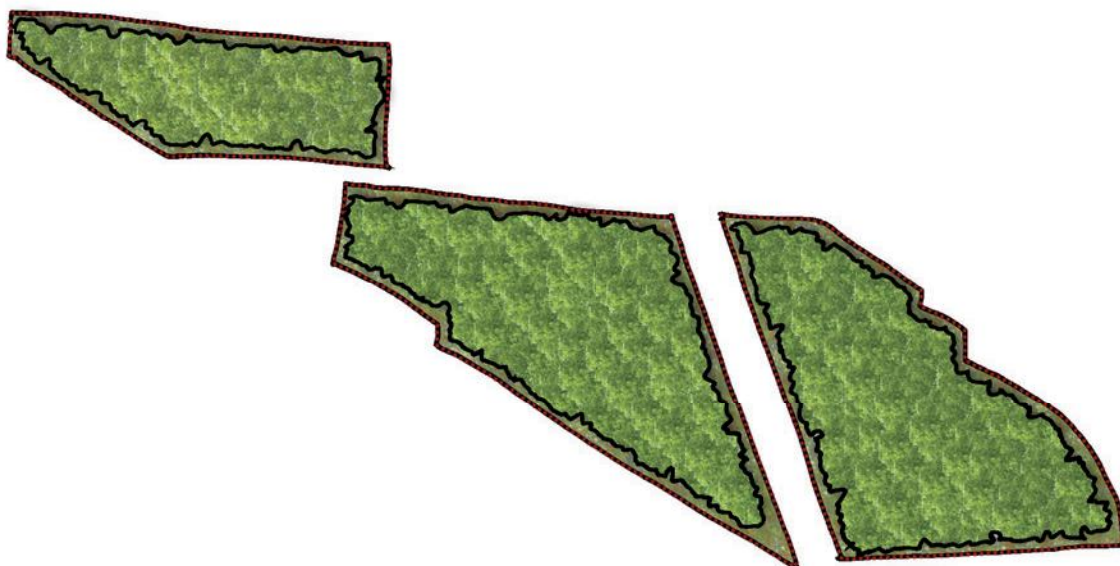
Het schraalgrasland wordt gemaaid. Afhankelijk van de voedselrijkdom in de gecreëerde uitgangssituatie en daarmee de snelheid van de vegetatieontwikkeling, kan dit 1-2 maal per jaar of 1 maal per 2 jaar nodig zijn. Eventueel wordt nabeweid met inscharing ingezet. Door deze manier van beheren zal de bodem geleidelijk nog verder verschrallen en zal de rijkdom aan flora toenemen.

De houtsingels worden in een cyclus van 10 jaar gefaseerd gedund en deels teruggezet om voldoende structuurvariatie te behouden. Juist de structuurvariatie zorgt voor een rijk planten- en daarmee dierenleven.

Binnen het bosperceel staat een natuurlijke ontwikkeling voorop. Dat betekent dat in principe geen beheer wordt uitgevoerd. Na 10-15 jaar kan het nodig zijn het bos licht te dunnen, om voldoende structuurvariatie te behouden en het bos een meer gevarieerde leeftijdsopbouw te geven.



Inrichting compensatieperceel Nestven (1:2.000)



Inrichting boscompensatiepercelen Huis ter Heide (1:5.000)

3.5 Huis ter Heide

Extra oppervlakte: 8,5 hectare (boscompensatie)

Historische situatie

De percelen liggen in een uitgestrekt, nat heidegebied, waarbij het plangebied op de overgang ligt van droge heide op de dekzandruggen (Vosberg) naar natte heide met vennen en veentjes.

Huidige situatie

De dekzandruggen zijn nog aanwezig en beplant met onder andere naaldbout en eik. De boscompensatiepercelen zijn omgevormd en in gebruik als bouwland.

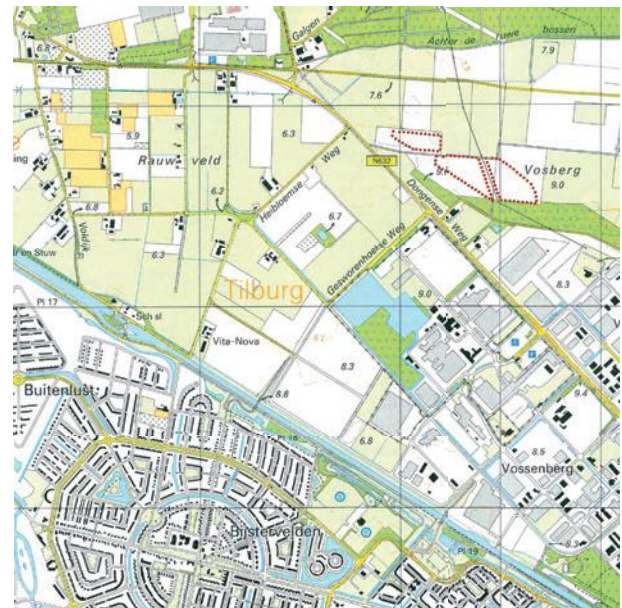
Invulling

De percelen bij Huis ter Heide wordt geheel ingeplant met bos en gelden als invulling van de boscompensatieverplichting. In totaal zijn drie percelen binnen Huis ter Heide beschikbaar: 1,6, 3,3 en 3,6 hectare. De percelen worden ingeplant met:

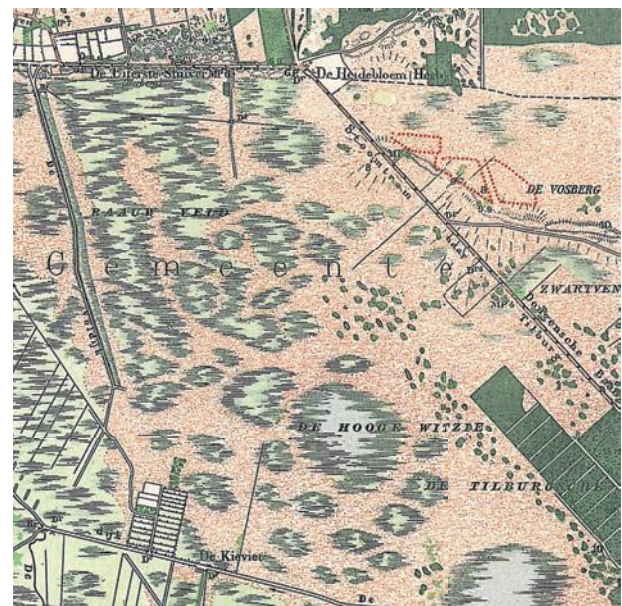
- Zomereik
- Grove den
- Linde
- Els
- Meidoorn
- Kardinaalsmuts

Beheer

Een natuurlijke ontwikkeling staat voor het bos voorop. Dat betekent dat in principe geen beheer wordt uitgevoerd. Na 10-15 jaar kan het nodig zijn het bos licht te dunnen, om voldoende structuurvariatie te behouden en het bos een meer gevarieerde leeftijdsopbouw te geven.



Ligging boscompensatiepercelen Huis ter Heide



Historische situatie boscompensatiepercelen Huis ter Heide

Colofon

Titel Inrichtingsplan compensatiepercelen Beekse Bergen

Rapportnummer 12-001

Projectnummer ARC041

Contact



Schoolstraat 8,
6049 BN Herten

Postbus 14,
6040 AA Roermond

T 088-3366333

www.kragten.nl

Hambakenwetering 5-J,
5231 DD 's-Hertogenbosch

Postbus 2309,
5202 CH 's-Hertogenbosch

F 088-3366099

Opdrachtgever Libéma Exploitatie BV

Datum 26|01|2012

Status Definitief